

Jornades "La ciutat i la memòria democràtica"

20 i 21 de novembre de 2008 · BARCELONA · Pati Manning (C/ Montalegre, 7)

Què implica la recuperació dels espais de la memòria democràtica a Barcelona?

Experts i representants de la societat civil analitzaran els reptes que planteja l'aplicació del nou marc legislatiu a la ciutat

- ***Entren en conflicte els refugis reclamats per la ciutadania amb el desenvolupament urbanístic de Barcelona?***
- ***Com resoldre els canvis de nomenclàtors en els diferents barris de la ciutat?***
- ***Quina implicació reclama la societat civil en aquesta gestió?***

Barcelona, octubre de 2008 · El col·lectiu **Desafectos**, la **Universitat Progressista d'Estiu de Catalunya** i el **Centre de Treball i Documentació**, amb el suport de la **Direcció General de la Memòria Democràtica de Catalunya** i la **Diputació de Barcelona**, convoquen el 20 i 21 de novembre al **Pati Manning** les jornades "La ciutat i la memòria democràtica", en el marc del desenvolupament legislatiu a l'entorn de la construcció de la memòria democràtica del nostre país.

Les jornades tractaran un aspecte molt concret relacionat amb aquest debat i mai tractat en una gran ciutat de l'estat espanyol: les polítiques públiques a realitzar sobre els espais de la memòria democràtica a les ciutats, com el cas de Barcelona. Reptes com el tractament dels nomenclàtors franquistes presents a la ciutat, el patrimoni dels refugis de la Guerra Civil espanyola, els espais de la repressió o, entre d'altres, els espais de memòria del desafiament antifranquista, seran abordats des d'una perspectiva plural en aquest fòrum. Historiadors, museòlegs, antropòlegs, especialistes en urbanisme i representants de la societat civil encararan un debat pendent que pot servir de model per altres grans ciutats que afrontin un repte similar en l'actualitat.

Des d'aquesta perspectiva interdisciplinària es pretén donar a conèixer i debatre públicament recerques tan diverses com les realitzades per **Pilar Mateo** sobre els **nomenclàtors franquistes**, o la **realitat patrimonial dels refugis**, de la mà de **Judit Pujadó**; també estudis sobre espais de memòria concrets, impulsats per historiadors com **Manel Risques** –en el **cas de Montjuïc**– o antropòlegs com **Manuel Delgado** – en el dels **espais simbòlics de l'antifranquisme**–, i **Montserrat Iniesta**, qui ofereix reflexions més globals sobre els diferents indrets.

En aquest sentit, es vol donar resposta a alguns interrogants que són alhora que teòrics profundament pràctics: com s'han de gestionar aquests espais?; quina implicació de la societat civil hi ha d'haver en aquesta gestió?; quina interrelació cal que hi hagi entre aquesta gestió i els diferents projectes museístics existents a Barcelona?; com s'han de tractar els espais conflictius amb el desenvolupament urbanístic i alhora reclamats per la ciutadania com els refugis?; què significarà el tractament dels espais de la memòria i els nomenclàtors en els diferents barris de la ciutat?

PARTICIPANTS

Jordi Borja: Geògraf i urbanista. Professor i director del màster de Gestió de la ciutat de la Universitat Oberta de Catalunya i director de la consultora Urban Technology Consulting. Entre 1983 i 1995 va ser membre de l'equip de govern de la ciutat de Barcelona, tinent alcalde de Descentralització i Participació i vice-president executiu de l'Àrea Metropolitana. Ha publicat, entre d'altres, *Local y Global* (1997), *Espacio público, ciudad y ciudadanía* (2002) i *La ciudad conquistada* (2003).

Josep Calvet: Responsable d'Espais de Memòria de les Terres de Lleida (Direcció General de la Memòria Democràtica). És investigador i membre del Servei d'Història, Patrimoni i Documentació de la Universitat de Lleida. Actualment està preparant la tesi doctoral *Control social i recuperació de la vida quotidiana a les terres de frontera. El Pirineu de Lleida, 1939-1950*.

Manuel Delgado: Professor d'antropologia de la Universitat de Barcelona. Ha treballat especialment sobre les estratègies d'exclusió i la construcció de les identitats col·lectives en entorns urbans. Entre d'altres, ha publicat *El animal público* (1999, Premi Anagrama d'assaig), *Elogi del vianant* (2005), *Sociedades movedizas* (2007), *La ciudad mentirosa. Fraude y miseria del "modelo Barcelona"* (2007) i *Pensar por pensar* (2008). És col·laborador de El País i el programa La Ventana de la Cadena Ser.

Xavier Domènech: Investigador i professor de la Universitat Autònoma de Barcelona. Premi Ciutat de Barcelona d'Història el 2006, ha publicat, entre d'altres, *Quan el carrer va deixar de ser seu: moviment obrer, societat civil i canvi polític. Sabadell, 1966-1976* (2002) i *Temps d'Interseccions* (2008). Va ser comissari, juntament amb Laura Zenobi, de l'exposició *Quan plovien bombes. Els bombardejos sobre Catalunya durant la Guerra Civil* (Museu d'Història de Catalunya, 2007) i, juntament amb Judit Pujadó, de l'exposició *Refugi. Quan el refugi és el subsòl* (Metro de Barcelona, 2008).

Gabriel Gómez: Dissenyador i president de l'Associació Cultural Helios Gómez. És fill d'aquest pintor, poeta i artista gràfic, autor, entre moltes altres obres, dels frescos de la Capella Gitana de la presó Model de Barcelona. Actualment està impulsant un projecte per crear a la Model un Museu d'Art Polític.

Fernando Hernández Holgado: Investigador i membre del Grupo de Estudios sobre la Historia de la Prisión y las Instituciones Punitivas. Actualment està preparant una tesi doctoral sobre les presons franquistes de Barcelona, Madrid i València. És el coordinador del portal web www.presodelescorts.org i, entre d'altres, ha publicat *Mujeres encarceladas. La prisión de Ventas: de la República al franquismo, 1931-1941* (2003).

Montserrat Iniesta: Antropòloga i directora del Museu de les Cultures del Vi de Catalunya (VINSEUM). Ha desenvolupat la seva pràctica professional en el món dels museus etnogràfics i la gestió patrimonial, i és autora de projectes museístics innovadors com el Museu de la Frontera, a la Cerdanya, i l'Ecomuseu de l'Aigua. Ha publicat *Els gabinets del món. Antropología, museos i museologies* (1994), així com nombrosos articles i col·laboracions en obres col·lectives, convertint-se, en l'actualitat, en una de les principals especialistes a Catalunya sobre polítiques memorialistes.

Pilar Mateo: Historiadora. Desenvolupa les seves tasques professionals al si de la Universitat de Barcelona, com a coordinadora d'exposicions i altres projectes institucionals. Per encàrrec de l'Institut del Paisatge Urbà, elaborà el cens dels símbols franquistes de la ciutat de Barcelona i, en l'actualitat, és coordinadora del projecte d'inventari que -en col·laboració amb Adigsa i les universitats de Lleida, Rovira i Virgili, Girona i Autònoma de Barcelona- s'està elaborant a nivell de territori català.

Carme Miró: Responsable del Pla d'Arqueologia Urbana del Museu d'Història de Barcelona. Recentment ha treballat en la recuperació arqueològica de les bateries antiaèries del turó de la Rovira, i sobre el tema ha publicat "El camp de treball internacional de recuperació del patrimoni al turó de la Rovira" (*Quaderns d'Arqueologia i Història de la Ciutat de Barcelona*, 2007).

Enric Pubill: President de l'Associació Catalana d'Ex-presos Polítics. Va ser detingut per les seves activitats antifranquistes i va romandre empresonat a la Model i al penal de Burgos durant més de deu anys.

Judit Pujadó: Escriptora, periodista i historiadora. Entre d'altres, ha publicat *Oblits de rereguarda: els refugis antiaeris a Barcelona, 1936-1939* (1998), *Contra l'oblit, els refugis antiaeris poble a poble* (2006), i *El llegat subterrani, els refugis antiaeris de la Guerra Civil* (2008). Juntament amb Xavier Domènech, ha comissariat l'exposició *Refugi. Quan el refugi és el subsòl* (Metro de Barcelona, 2008).

Albert Recio: Professor d'Economia Aplicada de la Universitat Autònoma de Barcelona. Ha estat un membre destacat del moviment veïnal de Barcelona des de les acaballes del franquisme i, actualment, és vice-president primer de la Federació d'Associacions de Veïns de Barcelona (FAVB).

Manel Risques: Investigador i professor d'història contemporània de la Universitat de Barcelona. Ha treballat especialment sobre els moviments populars i la relació entre poder civil i el poder militar al llarg del s. XIX i XX. Premi Ciutat de Barcelona el 1994, entre d'altres, ha publicat *Montjuïc: Memòries en conflicte. El castell, la muntanya i la ciutat* (2008), i ha comissariat les exposicions *Les Presons de Franco* (2003-2004, Premi Nacional de Cultura de la Generalitat de Catalunya 2004) i *En transició* (2007-2008).

Carles Vallejo: President i fundador de l'Associació Memorial Democràtic dels Treballadors de SEAT. Ingressà a la SEAT el 1969. Acusat d'organitzar les Comissions Obreres, el 1971 fou empresonat i hagué d'exiliar-se a França. Readmès el 1976 amb l'amnistia laboral, fou delegat i secretari del Comitè d'empresa de la Zona Franca i secretari intercentres de Comissions Obreres de SEAT. Ha estat conseller del Comitè Econòmic i Social de la Unió Europea.

INFORMACIÓ PRÀCTICA

Dates i lloc de realització: 20 i 21 de novembre de 2008.

Organitzadors: Desafectos, Universitat Progressista d'Estiu de Catalunya, Centre de Treball i Documentació.

Amb el suport de: La Direcció General de la Memòria Democràtica de Catalunya i la Diputació de Barcelona · Xarxa de municipis.

Més informació a:

http://www.upec.cat/events/ca_ES/1/2008/11/19/01/

<http://www.cetede.org/premsa>

CONTACTE PER PREMSA

David Franquesa · comunicacio@cetede.org · 651053718

Per informació sobre l'UPEC: Judit Calabria: 663 062 804